

FORMIRANJE REGIONALNOG FORUMA

6. mart 2012

Novi Pazar, Srbija

Okrugli sto u Novom Pazaru o pitanjima i problemima koji usporavaju razvoj Sandžaka, održan 6. marta 2012 uz podršku Britanske Ambasade u Srbiji, potvrdio je da postoji minimum konsenzusa između predstavnika različitih struja ovog regiona. Prisutni su se složili da je neophodno raditi na uspostavljanju efektivnijih kanala komunikacije između različitih aktera u Sandžaku i Beogradu, kao i da je za sam napredak potrebna politička volja od novca i investicija. Zbog toga je i formiranje Regionalnog foruma inicijativa koja bi javnosti predstavila značajan pomak u zajednici dekonstruisanjem vlasništva nad problemima i obezbeđivanjem složenog predstavljanja pred državom (uz legitimne konsultacije koje su obavljene u zajednici). Svi su se složili da Forum treba da ima multietnički karakter kako bi pripadnici svih zajednica prihvatili da su problemi zajednički – rešavanjem problema poboljšao bi se život svih stanovnika ovih opština. Uloga Forumu bi u početku bila da utiče na smirivanje političke napetosti tokom izborne kampanje.

Reprezentativnost Forumu

Učesnici su diskutovali o strukturi Forumu, o njegovoj reprezentativnosti i stalnosti članova. Kako bi Forum predstavljao glas i probleme svih stanovnika, neophodno je da se uključe predstavnici političkih partija, lokalne samouprave, civilnog društva, medija, kao i biznis sektora. Forum treba da okupi ključne aktore koji mogu da rade na uspostavljanju dijaloga.

Učesnici su razgovarali o tome da li je važnije uključiti lokalne samouprave ili partije. Partije u ovom momentu deluju relevantnije za Forum, jer su centri moći koncentrisani u njima i imaju veću snagu od administrativnih institucija jer, kako je rečeno, »stranke upravljaju institucijama«. Jedan od učesnika je rekao da je važno uključiti lokalne samouprave »zato što za razliku od stranaka koje funkcionišu po etničkom ključu, lokalne samouprave rade za dobrobit svih građana«. Diskusija se povelala oko toga da li bi sastancima trebali da prisustvuju samo predstavnici sa najviših funkcija ili zamenici takođe, a bilo je i predloga da Forum ne poziva partije već pojedince. Prednost »pojedince« je što bi onda Forum okupio ambiciozne ličnosti koje su u stanju da prenesu poruku svojim partijama i koji mogu da se zalažu za sprovođenje ideja. Na taj način bi se izbegli i sukobi unutar partija, jer pojedinci ne bi predstavljali lice partije već bi bili u ličnom svojstvu. Ovakav pristup dovodi u pitanje trajanje Forumu i njegovu konzistentnost jer »ako se određeni pojedinac ne pojavi, a njega niko ne može da zameni, onda nema reprezentativnosti«.

Nakon rasprave, učesnici su se složili da je najbolje da iz svake partije budu uključena po dva predstavnika kako bi se time onemogućili izostanci. Dogovoreno je da reprezentacija bude individualna, odnosno da odgovornost ispred Forumu bude lična a ne partijska.

Važno pitanje ticalo se i multietničkog karaktera Foruma, odnosno pitanja »zbog čega na sastancima nema zainteresovanih Srba«? Kao što je jedna od učesnica napomenula »Hoćemo li se baviti bošnjačkim pitanjima ili problemima svih ljudi na ovom prostoru i mogućim rešenjima koja traže dobru volju, a ne novac? Da li su problemi koje uočavamo problemi 200.000 ili 400.000 građana, da li se rešavaju zbog dobrobiti svih ili samo Bošnjaka?«. Ukoliko Forum nosi naziv *Regionalni*, neophodno je da se pronađe način da se uključi veći broj pripadnika srpske zajednice.

Funkcionisanje Foruma

Učesnici su diskutovali o tome da li bi Forum trebao da ima mesečni saziv, ali je zaključeno da je realnije da se sastanci održavaju jednom u dva meseca, imajući u vidu obaveze predstavnike Foruma. Kako bi se izbegli izostanci, organizator skupa ima obavezu da na vreme obaveštava učesnike i predlaže datume koji bi najviše odgovarali svim predstavnicima Foruma.

U početku, dok Forum ne počne da funkcioniše samostalno, CIG treba da preuzme ulogu organizatora i posrednika kako bi postojao neutralni akter koji nadgleda proces dijaloga.

Predstavnici su se i saglasili da Forum treba da ima rotirajućeg predsedavajućeg koji bi odabirao teme za svaki od sastanaka, koordinisao učesnike i vodio diskusije.

Mediji i odnosi sa medijima nametnuli su se kao važna tema – da li i u kojoj meri mediji treba da učestvuju u radu Foruma? Učesnici su se složili da mediji imaju ključnu ulogu u uspostavljanju dijaloga. Tokom izborne kampanje mediji imaju tendenciju da šire govor mržnje, čime se ne doprinosi uspostavljanju mira i sigurnosti već se radi na produblivanju podela i širenju straha i nesigurnosti. Važno je stoga da Forum koristi medije kako bi se građanima poslala poruka da podele nisu tako oštre i da dijalog ipak postoji. Mediji i pritisak javnosti bi takođe doprineli odgovornom ponašanju predstavnika Foruma ka postignutim dogovorima. Osim što bi mediji pratili dijalog, takođe bi mogli i aktivno da prate diskusije i da ukazuje na probleme postavljajući se kritički ka pojedincima i strukturama.

Dogovoreno je da se izdaju zajednička saopštenja za medije, kako bi se obezbedila apolitičnost Foruma.

Misija Foruma

Forum treba da uspostavi odnose regiona sa Beogradom, ali i da utiče na poboljšanje relacija unutar same bošnjačke zajednice, kao i odnosa Bošnjaka i Srba. Dobri međuetnički odnosi i saradnja svih zajednica je od najvećeg značaja za region.

Forum treba da se koncentriše na pitanja koja se smatraju »problemom Sandžaka« i da omogući iskrenu i otvorenu diskusiju o načinima rešavanja tih pitanja. Cilj Foruma je da se nađe »zajednički jezik« svih zajednica i svih predstavnika koji žive u ovim opštinama. Samo takav pristup omogućio bi Forumu pažnju Beograda.

Prvi Zadatak Foruma

Učesnici su predlagali moguće teme za predstojeće prvo zasedanje Foruma u aprilu. Iako su na početku bili zainteresovani da tema aprilskog skupa bude iz ekonomske sfere (stvaranje podsticajnog ambijenta za biznis sektor), dogovoreno je da to ipak bude tema fer političkih kampanja, jer se to smatra »preduslovom za buduće stvaranje podsticajnog ambijenta za biznis«. Formiranje Foruma pre izbora i zajedničko nastupanje u javnosti nakon prvog

zasedanja Foruma poboljšalo bi odnose u zajednici. Učesnici skupa smatraju da bi takav korak omogućio smanjenje tenzija među predstavnicima različitih opcija, ali i stvaranje atmosfere saradnje i poštovanja pred izbore. Javnost treba da bude obavještena da različite političke opcije jesu u stanju da komuniciraju i da je opšte dobro glavni cilj svih izbornih kandidata. Politički dijalog između tri bošnjačka bloka i partija koje zastupaju interese srpskog stanovništva smanjilo bi strah naroda od retorike koja se pojavljuje u medijima.

Lista učesnika

Adnan Causević, Bošnjačka demokratska zajednica

Aida Ćorović, Urban-In

Esad Džudžević, Koalicija Lista za Sandžak

Shpetim Gashi, Savet za inkluzivno upravljanje

Alex Grigorev, Savet za inkluzivno upravljanje

Jasna Hajder, Ambasada Velike Britanije

Šerif Hamzagić, G17 Plus

Konstantin Jovanović, Socijalistička partija Srbije

Mirsad Jusufović, Sandžacka demokratska partija

Semiha Kačar, Sandžački odbor za ljudska prava i slobode

Safet Krlić, Konfekcija Kasaba

James Moor, Ambasada Velike Britanije

Nick Ryder, Britansko ministarstvo inostranih poslova

Zibija Šarenkapić, Kulturni centar DamaD

Ishak Slezović, Radio 100+

Ivana Stanojev, Savet za inkluzivno upravljanje